

NAČINI UPORABE GLASBE IN BAS KITARE PRI POUKU

MAJ HUSAR

Univerza v Mariboru, Pedagoška fakulteta, Maribor, Slovenija
maj.husar@student.um.si

V tem poglavju bomo raziskali nekatere načine uporabe glasbe in bas kitare pri pouku. Raziskave kažejo mnoge možnosti in potencialne dejavnike, ki jih lahko uporabimo pri pouku glasbene umetnosti in tudi drugih predmetih na razredni stopnji. Dejavniki so podani in razloženi z obravnavo ugotovitev raziskav, prav tako so podani tudi konkretni primeri. Pri tem raziskujemo ter skušamo opredeliti uporabo in vlogo bas kitare pri pouku in njeno vključevanje v kurikulum. Bas kitara ponuja mnogo možnosti za obravnavo in uporabo, zato bomo izpostavili povezave, ki so razvidne v primerjavi z raziskavami. Glasba in bas kitara sta prilagodljivi orodji, ki učiteljem omogočata pomemben vpliv na potek in učinkovitost pouka, ko ju vključijo v izobraževalni proces.

DOI
[https://doi.org/
10.18690/um.pef.3.2025.20](https://doi.org/10.18690/um.pef.3.2025.20)

ISBN
978-961-286-993-9

Ključne besede:
glasba,
poučevanje,
sodoben pristop,
povezovanje znanja,
bas kitara

Univerzitetna založba
Univerze v Mariboru

DOI
[https://doi.org/
10.18690/um.pef.3.2025.20](https://doi.org/10.18690/um.pef.3.2025.20)

ISBN
978-961-286-993-9

Keywords:
music,
teaching,
modern approach,
linking knowledge,
bass guitar

METHODS OF USING MUSIC AND THE BASS GUITAR IN TEACHING

MAJ HUSAR

University of Maribor, Faculty of Education, Maribor, Slovenia
maj.husar@student.um.si

This chapter explores various ways in which music and the bass guitar can be utilized in teaching. Research highlights numerous possibilities and potential factors that can be applied in music lessons as well as in other primary-level subjects. These elements are presented and explained through the discussion of research findings, accompanied by concrete examples. The chapter examines and defines the use and role of the bass guitar in teaching and how it can be effectively integrated into the curriculum. The bass guitar offers many opportunities for its application, and the connections supported by research are emphasized. Music and the bass guitar serve as versatile tools for teachers, significantly influencing the process and effectiveness of lessons when employed effectively.

University of Maribor Press

1 Uvod

Pri poučevanju na razredni stopnji učitelj izobražuje učence pri vseh predmetih. Ker učni načrti dopuščajo mero avtonomnosti učiteljem, lahko ti vključujejo različne metode in pristope v svojo izvedbo pouka. To omogoča tudi povezovanje vsebin in pristopov različnih predmetov.

Za učitelje razrednega pouka, ki poučujejo glasbeno umetnost, je zato pomembno, da izkoristijo prednosti, ki jih ponujata glasba in glasbeno izražanje. To lahko storijo tako, da učenci usvajajo kompetence predmeta glasbene umetnosti skozi inovativne in interaktivne pristope, prav tako pa ni nujno, da ta proces vedno poteka v okviru ur pouka glasbene umetnosti. Z medpredmetnim povezovanjem lahko še bolj osmislimo vsebine, ki jih poučujemo, in jih združimo na način, ki je spodbuden, koherenten in smiseln.

2 Načini uporabe glasbe in bas kitare pri pouku

Obstaja veliko možnih povezav in načinov uporabe glasbe pri pouku. Tovmasyan in Ghazaryan (2021) ugotavljata, da je poslušanje glasbenih del zelo koristno in učinkovito v komunikacijskem modelu učenja jezikov pri učenju tujega jezika angleščine. S poslušanjem glasbe se tako učencem izboljšajo sposobnosti oblikovanja besedišča in pomnjenje besednih zvez, hkrati pa poslušanje glasbe služi kot spodbuda oziroma dejavnik, ki učence motivira.

Tudi Tomczak in Lew (2019) poudarjata koristnost uporabe glasbenih del za učenje tujega jezika, prav tako angleščine. Ugotovitve so podkrepjene z rezultati praktične študije, ki je bila izvedena v sklopu učenja angleščine srednješolskih poljskih učencev.

Drugi raziskovalci, kot je Green (2006), predpostavljajo in razvijajo predvsem ideje, ki se tičejo same glasbe, ki se v šolah obravnava. Izpostavljena je dinamika med klasično in popularno glasbo, ki je z učnimi načrti zastavljena nekoliko bolj togo, vendar je dosti bolj kompleksna kot to, da obstaja samo ena pravilna in boljša izbira. Ugotovitve se dotikajo tudi praks oziroma izvedb pouka glasbene umetnosti ter združevanja formalnih klasičnih pristopov z neformalnimi pristopi popularne glasbe.

Glede posodabljanja metod in učnih načrtov podobno ugotavljata Beauchamp in Breeze (2022), ki se v svoji raziskavi pedagoških praks učiteljev, ki poučujejo glasbeno umetnost na razredni stopnji, osredotočata na vpliv zgodovine in dediščine teh praks v Walesu in Angliji. Ob tem predlagata možne izboljšave na tem področju ter poudarjata razliko med standardno in kakovostno prakso.

Z združitvijo ugotovitev omenjenih študij, ki predlagajo poučevanje glasbene umetnosti z vključevanjem naprednejših, učinkovitejših načinov, bomo razložili, kako lahko te primere dobre prakse povežemo z načrtovanjem uporabe bas kitare pri pouku.

2.1 Predstavitev uporabe bas kitare

Bas kitara je instrument, ki je skoraj nepogrešljiv v sodobni popularni glasbi, sploh pri glasbenih skupinah, ki svoja dela snemajo in igrajo v živo.

Vitiuc (2022) je skozi preučevanje video gradiva za učenje igranja bas kitare ugotovil, da so ta pri glasbenikih, ki ta instrument igrajo, skoraj nepogrešljiva, vendar so zelo specifična v svoji naravi in namenu, hkrati pa lahko služijo le kot opora in dodatek. Opisane tehnike, ki jih vsebujejo video gradiva, ki so bila v članku preučena, so ključne za igranje tega instrumenta in služijo kot nabor, s katerim lahko izvajalec ob uporabi ustvari zanimive in interaktivne vsebine.

Kot orodja za ustvarjanje z bas kitaro ne sodijo zgolj tehnike igranja, temveč tudi digitalna obdelava in predelava. Abe idr. (2012) so razvili podatkovno bazo z obdelavo in pretvorbo zvoka bas kitare v MIDI format. MIDI je vrsta signala, ki ga glasbeni programski sistemi prepoznajo kot tonsko in ritmično vrednost, pri čemer se dodatne podrobnosti, kot je tip zvoka, lahko dodajo kasneje ali že prej v produkcijskem postopku. Pretvorba v MIDI je omogočila zbiranje podatkov, ki jih programska oprema nato samodejno uporablja za aranžiranje bas linij.

MIDI sta v njuni raziskavi uporabili tudi Harrison in McPherson (2017), in sicer kot pripomoček pri ustvarjanju sistema, ki služi enoročnemu igranju bas kitare. Sistem sta razvijali predvsem z namenom prilagoditi igranje bas kitare za tiste, ki za igranje iz različnih razlogov ne morejo uporabiti ene izmed rok.

2.2 Povezava bas kitare s poučevanjem

Bas kitara je instrument, ki ga v obravnavani vsebini v šoli skoraj nikoli ne zasledimo, prav tako pa tudi ne spada v večino orkestrskih variacij.

Kot predpostavi Green (2006), se pri pouku lahko uvede več neformalnih praks obravnave, ki dopuščajo večjo avtonomijo učencem, hkrati pa razbijajo tradicionalen pristop, ki se večino časa zahteva.

Kot potencialno povezavo omenjenega lahko podobno predpostavimo za uporabo bas kitare. Preko njene uporabe lahko še vedno izpolnimo cilje, ki so zastavljeni z učnim načrtom, hkrati pa pouk popestrimo in preoblikujemo, tako da je učinkovitejši za izvajalca, če je za to seveda usposobljen oziroma zna orodja kreativno uporabiti.

3 Zaključek

V tem poglavju smo spoznali prilagodljivost glasbe in bas kitare. Če lahko izvajalec pouka izkoristi omenjene možnosti, lahko izboljša načrtovanje svojih učnih ur ter s tem dvigne kakovost pouka in ponudi interaktivno vsebino za učence. Pri tem je pomembna presoja učitelja in poznavanje učencev, ki jih uči.

V temi poglavja vidimo potencial za nadaljnje in podrobnejše raziskave, ki lahko vključujejo obravnavane vsebine ter ponudijo konkretne predloge in primere.

Literatura

- Abe, Y., Murakami, Y. in Miura, M. (2012). Automatic arrangement for the bass guitar in popular music using principle component analysis. *Acoustical Science and Technology*, 33(4), 229–238. <https://doi.org/10.1250/ast.33.229>
- Beauchamp, G. in Breeze, T. (2022). Pedagogy versus performance in primary classroom music teaching: Lessons from a "usable past" in Wales. *Wales Journal of Education*, 24(2), 97–122. <https://doi.org/10.16922/wje.24.2.6>
- Green, L. (2006). Popular Music Education in and for Itself, and for "Other" Music: Current Research in the Classroom. *International Journal of Music Education*, 24(2), 101–118. <https://doi.org/10.1177/0255761406065471>
- Harrison, J. in McPherson, A. P. (2017). Adapting the Bass Guitar for One-Handed Playing. *Journal of New Music Research*, 46(3), 270–285. <https://doi.org/10.1080/09298215.2017.1340485>
- Tomczak, E. in Lew, R. (2019). "The Song of Words": Teaching Multi-Word Units with Songs. *3L: The Southeast Asian Journal of English Language Studies*, 25(4), 16–33. <https://doi.org/10.17576/3L-2019-2504-02>

- Tovmasyan, N. in Ghazaryan, N. (2021). The role of songs in communicative language teaching. *Foreign Languages in Higher Education*, 25(1(30)), 156–163.
<https://doi.org/10.46991/flhe/2021.25.1.156>
- Vitiuc, A. (2022). The contribution of the bass guitar video courses to modern music education. V V. Melnic (ur.), „Învățământul artistic – dimensiuni culturale”, *conferință științifică internațională* (str. 72–77). Notograf prim. https://amtap.md/assets/pdf/Invatamant_artistic-dimensiuni_culturale.15.04.2022%20tipar.pdf